

วิทยานิพนธ์

เรื่อง

การศึกษาความได้เปรียบเชิงแข่งขันของบริการรักษาพยาบาลในประเทศไทย

The Study of Competitive Advantage of Medical Service in Thailand

โดย

นางสาวฉัฐวรรณ บัวทอง

เสนอ

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
เพื่อความสมบูรณ์แห่งปริญญาเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต

พ.ศ. 2550

ฉัตรวรรณ บัวทอง 2550: ศึกษาความได้เปรียบเชิงแข่งขันของบริการรักษาพยาบาลในประเทศไทย
ปริญญาเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาเศรษฐศาสตร์ ภาควิชาเศรษฐศาสตร์ ประธานกรรมการ
ที่ปรึกษา: รองศาสตราจารย์จิรพรรณ กุลดิลก, ศ.ม. 106 หน้า

บริการด้านสุขภาพเป็นบริการด้านหนึ่งที่รัฐบาลให้การส่งเสริมและสนับสนุนให้ประเทศไทย
เป็นศูนย์กลางสุขภาพของเอเชีย (Health Hub of Asia) ซึ่งบริการรักษาพยาบาลเป็น 1 ใน 3 บริการหลัก
ที่เป็นเป้าหมายในการพัฒนาให้เป็นธุรกิจบริการใหม่ที่จะสามารถสร้างรายได้จากต่างประเทศ

วัตถุประสงค์หลักในการศึกษาเรื่องนี้ เพื่อวิเคราะห์ปัจจัยที่สร้างความได้เปรียบเชิงแข่งขันของ
บริการรักษาพยาบาลในประเทศไทยซึ่งประกอบด้วยสภาพปัจจัยการผลิต อุปสงค์ภายในประเทศ ยุทธการ
โครงสร้างและสภาพการแข่งขันภายในประเทศ อุตสาหกรรมสนับสนุนและเกี่ยวเนื่อง นโยบายรัฐบาล
และเหตุสุดวิสัยที่เกี่ยวข้องกับบริการรักษาพยาบาล โดยการศึกษาจะใช้ทฤษฎีความได้เปรียบเชิงแข่งขัน
ทฤษฎีอุปสงค์ และทฤษฎีโครงสร้างตลาด เป็นกรอบในการวิเคราะห์ โดยใช้ข้อมูลที่ได้จากการรวบรวม
จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องซึ่งครอบคลุมช่วงเวลา พ.ศ.2544 – 2547

ผลการวิเคราะห์พบว่าประเทศไทยมีความได้เปรียบเชิงแข่งขันในด้านปัจจัยการผลิตที่ประกอบด้วย
ขนาดโรงพยาบาลขนาดใหญ่ จำนวนบริการรักษาพยาบาลทั้งบริการการแพทย์ทั่วไป การแพทย์เฉพาะทาง
บริการทันตกรรม และบริการตรวจสุขภาพที่มีให้เลือกเป็นจำนวนมาก มีคุณภาพมาตรฐานในการรักษา
ที่มีการยอมรับในระดับสากล นอกจากนี้ยังมีความได้เปรียบในด้านอุปสงค์ภายในประเทศ เพราะเมื่อ
วิเคราะห์ผลทางด้านราคาโดยเปรียบเทียบกับประเทศสิงคโปร์ที่เป็นประเทศคู่แข่งที่สำคัญ ประเทศไทย
มีความได้เปรียบเรื่องราคาค่ารักษาพยาบาลในประเทศที่ถูกกว่าประเทศสิงคโปร์ นอกจากนี้ นโยบายของ
รัฐบาลที่มีส่งเสริมและสนับสนุนทำให้เกิดการพัฒนาบริการสร้างความได้เปรียบมากขึ้น สภาพการแข่งขัน
ภายในประเทศมีการแข่งขันกันน้อยโดยเน้นแข่งขันในด้านที่ไม่ใช่ราคา สำหรับในส่วนที่ประเทศไทย
เสียเปรียบเป็นในเรื่องอุตสาหกรรมเครื่องมือทางการแพทย์ที่ส่วนใหญ่ประเทศไทยจะนำเข้ามากกว่า และ
ในส่วนของเหตุสุดวิสัยถ้าประเทศไทยมีการเปิดเสรีการค้าเกี่ยวกับบริการรักษาพยาบาลประเทศไทย
จะเสียเปรียบในการเข้าถึงตลาด (Market Access)

การศึกษานี้ชี้ให้เห็นว่าในช่วงเวลาที่ศึกษาประเทศไทยมีความได้เปรียบเชิงแข่งขันในบางปัจจัย
และมีความเสียเปรียบในบางปัจจัย โรงพยาบาลเอกชนควรร่วมมือกันในการพัฒนาในด้านการให้บริการ
ทางการแพทย์กับผู้ป่วย โดยแสดงถึงความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่เพื่อทำให้เกิดความประทับใจและกลับมาใช้
บริการอีกครั้ง ซึ่งจะทำให้ประเทศไทยเกิดความโดดเด่นและได้เปรียบในการแข่งขันมากกว่าประเทศคู่แข่ง

Natthawan Buathong 2007: The Study of Competitive Advantage of Medical Service in Thailand. Master of Economics, Major Field: Economics, Department of Economics.
Thesis Advisor: Associate Professor Chiraphan Kuladilok, M.Econ. 106 pages.

The Health care service was one of service which the government has encouraged and supported Thailand to be the Health hub of Asia. The Medical service was the one of three main services which government would develop to become the new service business and increase revenue from oversea.

The main purpose of this study is; to analyze the factors which determined the competitive advantage of medical service in Thailand, namely production factors, domestic demand, business strategy structure, domestic competitive, related and supported industry, chance and the government policy concerning Thailand's medical service. This study applied competitive advantage, demand and market structure as a conceptual framework. The data set use here is secondary data from 2001 to 2004.

The result of this study indicates that Thailand has competitive advantage in production factors consist of the large size of hospital, the number of health care service in general medical, specific medical, dentistry service, the large choice of health care service, and the quality of service as international standard. Moreover, there has competitive advantage in domestic demand because the results of price comparative analysis showed that Singapore was the important rival, Thailand has competitive advantage in service expenditure which was lower than Singapore. Because of government policy which has encouraged and supported. Thailand's medical service has more advantage, lower domestic competitive environment and emphasizes non-price competitive strategy. On the other hand, Thailand has disadvantage in medical instrument industry which has imported. Furthermore, if Thailand has open free trade in medical health care service, they would get disadvantage in market access.

Based on the results showed that the duration of this study Thailand has both of advantage and disadvantage factors. The private hospital should collaborate to develop the medical service to the patient with service hospitality, to make impressiveness and comeback which create distinction and comparative advantage in Thailand's medical service more than other rival.

Student's signature

Thesis advisor's signature

กิตติกรรมประกาศ

การจัดทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความรู้ที่ได้รับการประสิทธิ์ประสาทจากคณาจารย์ คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ รวมถึงการได้รับคำแนะนำ การให้สนับสนุนและ กำลังใจจากบุคคลหลายฝ่ายทั้งทางตรงและทางอ้อม ซึ่งผู้เขียนจะขอกล่าว ณ ที่นี้ เพื่อเป็นการรำลึก ด้วยความขอบคุณ

ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณ รศ.จิรพรรณ กลุคติก ประธานกรรมการที่ปรึกษา ผศ.ดร. เสาวลักษณ์ กุ้เจริญประสิทธิ์ กรรมการวิชาเอก ผศ.ดร.ปรียานุช อภิบุณ โยภาส กรรมการวิชาการ และ อ.กัปนาท เพ็ญสุภา ผู้แทนบัณฑิตวิทยาลัย ที่กรุณาเสียสละเวลาอันมีค่าให้คำปรึกษา ชี้แนะ แนวทางและตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่อง อันเป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุงแก้ไขวิทยานิพนธ์ ฉบับนี้ให้ถูกต้องและสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอกราบขอบพระคุณบิดา มารดา และครอบครัวบัวทองทุกท่าน ที่ให้โอกาสทางการศึกษา ให้การสนับสนุนและเป็นกำลังใจที่ดีเสมอมา ขอขอบคุณผู้จัดการสินค้าออกและเพื่อนร่วมงานทีม Advise L/C ฝ่ายธุรกรรมการค้าและเงินโอนต่างประเทศ ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) สำนักชิดลม ที่ช่วยส่งเสริมและสนับสนุน จนทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยดี นอกจากนี้ ขอขอบคุณเจ้าหน้าที่โครงการหลักสูตร วท.ม.(เศรษฐศาสตร์) ภาคค้า มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และเพื่อน ๆ พี่ ๆ รุ่นที่ 14 ทุกคน ที่ให้ความช่วยเหลือและเป็นกำลังใจเสมอมา

คุณประโยชน์และความสำเร็จทั้งหลายอันพึงได้จากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้เขียนขอมอบแต่ ทุก ๆ ท่านที่มีส่วนเกี่ยวข้องและมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ส่วนข้อบกพร่องประการใดอันอาจจะ เกิดขึ้นผู้เขียนขอน้อมรับไว้แต่เพียงผู้เดียว

ณัฐวรรณ บัวทอง

มีนาคม 2550